

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصول و مفاهیم حسابداری

(با تأکید بر مبانی حسابداری بانکی)

ویرایش جدید

محمد صادق طاهری

تهران ۱۳۹۳

سرشناسه : طاهری، محمدصادق، ۱۳۲۷ -
 عنوان و نام پدیدآور : اصول و مفاهیم حسابداری (با نگاهی به حسابداری بانکی) / محمدصادق طاهری.
 مشخصات نشر : تهران : پیشبرد، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۲۴۰ ص. مصور، جدول؛ ۲۹×۲۲ س.م.
 شابک : ۱۶۸۰۰۰ ریال 3-33-6721-964-978 :
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : چاپ اول
 موضوع : بانک و بانکداری -- حسابداری
 رده بندی نکره : ۱۳۹۳ الف ۲ ط / ۱۷۰۷HG
 رده بندی یوبی : ۸۳۳۰۴۵/۶۵۷
 شماره ثبت ملی : ۲۶۰۱۶۱۵

نام کتاب: اصول و مفاهیم حسابداری (با نگاهی به حسابداری بانکی) ویرایش جدید

مؤلف: محمد صادق طاهری

ویراستار: علی امینی

صفحه آرا: لیلا حائری مهریزی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

تعداد صفحات: ۲۴۰ ص - قیمت ۱۶۸۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نظارت بر چاپ: کوهسار

چاپخانه: فدک

شابک: ۳-۳۳-۶۷۲۱-۹۶۴-۹۷۸

ناشر: انتشارات پیشبرد- خیابان ستارخان، روبروی باقرخان، کوچه ستایش، پلاک ۳ - ۶۶۵۰۲۱۶۱

مراکز پخش:

شرکت خدمات پژوهش و مشاوره مالی تابان خرد

خیابان مطهری، روبروی خیابان لارستان، پلاک ۳۲۷ - ۸۸۷۰۳۰۹۱

انتشارات کوهسار: خیابان انقلاب - خیابان روانمهر - بین فروردین و فجر رازی - پلاک ۱۰۸ - ۶۶۴۱۷۶۸۰

همه حقوق نشر این کتاب محفوظ است.

فهرست کلی مطالب

۵	پیش گفتار ناشر
۹	مقدمه
۱۳	فصل اول- مبانی حسابداری
۳۳	فصل دوم- معاملات تجاری و صورت‌های مالی
۵۳	فصل سوم- حساب‌های دفتر کل و تراز آزمایشی
۶۹	فصل چهارم- ثبت ناملا در دفتر روزنامه و نقل آن‌ها به دفتر کل
۸۳	فصل پنجم- اصلاح حساب‌ها
۱۰۳	فصل ششم- حسابداری خرید و فروش در مؤسسات فروشنده کالا
۱۱۱	فصل هفتم- حسابداری خرید کالاهای مصرفی
۱۱۵	فصل هشتم- تکمیل عملیات حسابداری و صورت‌های مالی در مؤسسات فروشنده کالا
۱۴۵	فصل نهم- صندوق (وجه نقد)
۱۵۵	فصل دهم- حساب‌ها و اسناد دریافتنی
۱۶۱	فصل یازدهم- اسناد دریافتنی تجاری
۱۶۷	فصل دوازدهم- حسابداری بانکی
۲۳۹	منابع و مأخذ
۲۴۱	انتشارات شرکت تابان خرد

در دنیای کنونی، اطلاعات اهمیت و ارزش بسیار زیادی پیدا کرده است. در حقیقت، اطلاعات زیربنا و پایه و اساس پژوهش های علمی و بسیاری از تصمیم گیریها را تشکیل می دهد. امروزه در پرتو پیشرفت های ایجاد شده در علوم کامپیوتر و فناوری اطلاعات، سیستم های اطلاعاتی، به ویژه در زمینه اطلاعات مدیریت پیشرفت های چشم گیری داشته است. به جرأت می توان گفت که مدیران امروز به سبب پیچیدگی درمآنها و تغییرات سریع عوامل محیطی، بدون برخورداری از یک نظام پیشرفته اطلاعات مدیریت، قادر به تصمیم گیریهای اثربخش نخواهند بود.

دانش حسابداری با عنوان یکی از مهمترین نظام های اطلاعاتی مدیریت، از طریق تهیه صورت های گوناگون مالی و تجزیه و تحلیل آنها گزارش هایی در مورد رویدادهای مهم و اثربخش مالی، وضعیت مالی یک شرکت یا مؤسسه را مورد ارزیابی قرار داده و اطلاعات گران بهایی را در اختیار مدیران و تصمیم گیران قرار می دهد.

اگرچه متون متعدد آموزشی در زمینه حسابداری در کشور چاپ و منتشر می شود ولی در زمینه حسابداری بانکی منابع چندانی وجود ندارد. با وجودی که بانکها نیز همانند سایر نهادهای اقتصادی باید عملیات خود را در چارچوب حسابداری بازرگانی ثبت کنند ولی حسابداری بانکی دارای ویژگی های خاصی است که آن را از حسابداری به مفهوم کلی آن متمایز می سازد.

کتاب اصول و مفاهیم حسابداری (با نگاهی به مبانی حسابداری بانکی) از جمله معدود کتابهای آموزشی حسابداری کاربردی در زمینه بانکی است که ضمن نشر مبانی و مفاهیم حسابداری، به کاربرد آنها در فعالیت های مختلف بانکی می پردازد. جناب آقای محمد مهدی ماهری مؤلف این کتاب، از اساتید صاحب نام در رشته حسابداری است که با فعالیت های گوناگون بانکی آشنا بوده و در این زمینه ها دارای دانش علمی و تجربی می باشد. این کتاب حاصل سالهای متمادی تدریس و فعالیت ایشان در بانکها و مؤسسات مالی است. در همین جا لازم می دانم از زحمات ایشان تشکر و سپاسگزاری کنم. همچنین از آقای پرویز ساسان گهر که در بازخوانی و بینه سازی مطالب کتاب رهنمودهای ارزشمندی ارائه کرده اند و از آقای علیرضا کتابدار که زحمت ویرایش کتاب را بر عهده داشته اند و از سرکار خانم آرزو ملکی که نایب مطالب و صفحه آرایی کتاب را انجام داده اند، تشکر و قدردانی می شود.

امید است کتاب حاضر نیز مانند سایر کتاب های انتشار یافته توسط این شرکت بتواند در ارتقاء سطح

دانش حسابداری آنچنان که امروزه مورد بهره برداری قرار می گیرد در گذشته ای نه چندان دور، تا این اندازه دقیق، استوار و قانونمند نبوده است به ویژه بهره گیری از رایانه که در امور حسابداری و بودجه بندی، پدیده تازه ای بشمار می آید.

امروزه حسابدار تنها مسئول ثبت درآمد و هزینه یا نظارت بر فروش و موجودی انبار نیست، حسابدار باید با برنامه ریزی دقیق و درست، از آغاز، خط مشی اقتصادی مؤسسه مورد نظر را زیر نظر داشته باشد و متناوباً طرح های مالی تنظیم شده به طور مرتب، مدیریت را از نحوه اجرا و پیشرفت طرح ها و برنامه ها آگاه سازد تا وی بتواند با بررسی آن اطلاعات، نحوه پیشرفت یا علت موفق نبودن طرح های مورد نظر را ارزیابی کند. در هر مورد، تصمیم مقتضی جهت تسریع در روند اجرا یا رفع موانع، اتخاذ کنند.

تجربه علمی اینجانب از حسابداری، به انجام امور حسابداری کارگزاری شرکت ملی نفت ایران- نزد پدرم برمی گردد و با راهنمایی و کمک پدرم آن همان دوران نوجوانی با مقدمات و اصول کلی حسابداری آشنا شدم و همواره خود را مدیون سپاسگزار آن بزرگوار می دانم.

به هنگام تحصیل در مدرسه عالی بازرگانی سابق- به آن زمان دانشگاه علامه طباطبائی است به لطف خداوند، با استاد بزرگوار و دانشمند، جناب آقای دکتر رونق آبادی شدم که دلسوزانه و پدرانه در تکوین و استوارسازی پایه های علمی من کوشش کرد. آموزش ها و راهنمایی های این استاد گرانمایه برای آشنایی بیشتر من با دقایق حسابداری و تکامل ذهنی، به راستی مفید و سازنده بود.

توفیق دیگری که خدای بزرگ به من ارزانی داشت، تدریس حسابداری در دانشگاه تهران- دانشگاه آزاد اسلامی- دانشگاه شهید بهشتی، مؤسسه عالی آموزش و پژوهش صنعت ایران- مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران و دوره های مختلف برای کارکنان شبکه بانکی کشور بود که از این رهگذر، همگام با روند توسعه دانش حسابداری، آگاهی های خود را در این خصوص بالا بردم.

در بخش پایانی کتاب با توجه به معطوف شدن عمده فعالیت آموزشی ام برای کاربران بانک های مختلف، به بحث حسابداری بانکی مبتنی بر قانون عملیات بانکی بدون ربا پرداخته ام که امیدوارم مود توجه و پسند صاحب نظران و استادان والامقام سیستم بانکی کشور قرار گرفته و عیب ها و کمبودها را بر من ببخشید.

بر خود لازم می دانم از تمام افرادی که مشوق من برای نگارش این کتاب بوده اند به ویژه جناب

آقای دکتر سید محمد طیبیان تشکر و سپاسگزاری کنم. همچنین مراتب قدردانی و تشکر خود را از جناب آقایان دکتر غلامعلی فرجادی و دکتر پرویز ساسان گهر که در بازخوانی مطالب کتاب نظرات ارزشمندی را ارائه کرده اند و از جناب آقای علیرضا کتابدار که زحمت ویرایش کتاب را عهده دار بوده اند و سرکار خانم آرزو ملکی که تایپ مطالب را انجام داده اند ابراز می دارم. ضمناً از همسر و فرزندان مهربانم به خصوص خانم سپیده طاهری که با صبر و متانت مرا در به بار نشستن این مجموعه کمک نمودند قدردانی می کنم.

محمد صادق طاهری

شهریور ماه ۱۳۹۰

www.ketab.ir